

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جلسه پنجم

فصل چهارم:

چرخه

حسابداری

مدرس:

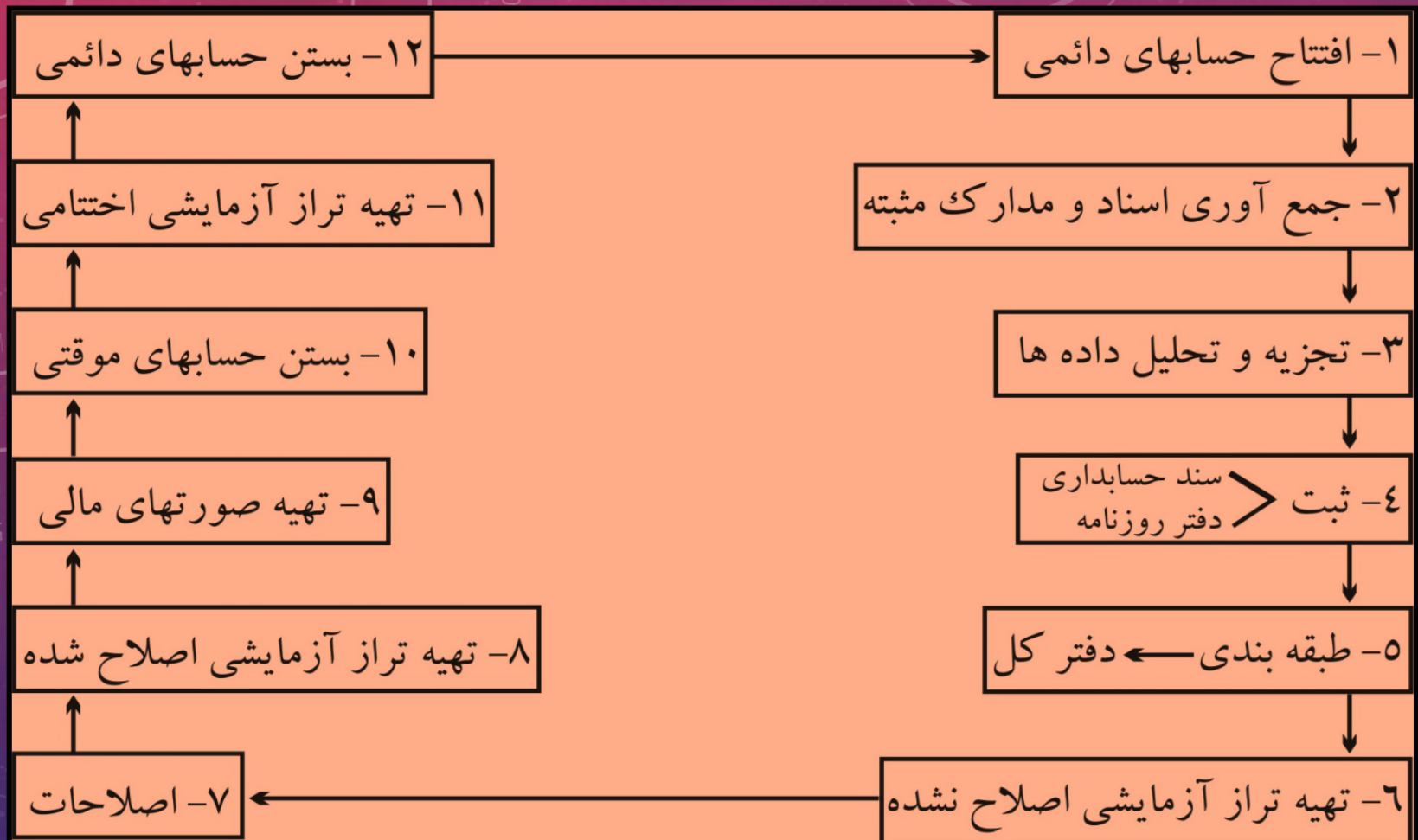
رعنا نوری ثالث

سیستم های
اطلاعاتی
مسابرداری

چرخه حسابداری

سیستم حسابداری باید بطور منظم تمام اطلاعات مالی مربوط به یک موسسه را اندازه گیری، ثبت، طبقه بندی و آثار اقتصادی آن را در صورتهای مالی تلخیص کند. فرآیند حسابداری شامل یک سری مراحل پیاپی است که در هر دوره مالی تکرار می شود. این مراحل پیاپی را معمولا چرخه حسابداری، دوره عمل حسابداری و یا دوره پردازش اطلاعات حسابداری گویند. که به شرح ذیل می باشد:

جدول چرخه حسابداری

شکل ۴-۶ چرخه حسابداری

چرخه
حسابداری
چیست؟

تجزیه
و تحلیل
اسناد
و مدارک
مثبت

سند
حسابداری

دفتر
روزنامه

دفتر کل

دفتر معین

ماده گیری
از
حسابهای
دفتر کل

تراز
آزمایشی

اصلاح
حسابها

تراز آزمایشی
اصلاح شده

صورتحساب
سود و زیان

صورتحساب
سرمایه

ترازنامه

بستن
حسابهای
موقت

تراز
اختتامی

بستن
حسابهای
دائمی

تراز
التهتاجی در
سال عالی
جدید

التهتاج
حسن ایامی
دائمی ارسال
عالی ختید

جمع آوری
اسناد
و مدارک
مثبت

جمع آوری اطلاعات

در یک سیستم حسابداری باید امکان جمع آوری اطلاعات مربوط به معاملات و عملیات مالی جهت ثبت در دفاتر وجود داشته باشد. این اطلاعات از روی اسناد و مدارک اولیه مربوط به معاملات و عملیات مالی جمع آوری می گردد. غالب رویدادهای مالی از معاملات بین موسسه با اشخاص دیگر ناشی می شود که اطلاعات مربوط به آن در اسناد و مدارک مثبت نظیر فاکتور خرید و فاکتور فروش منعکس است. برخی دیگر از رویدادهای مالی از عملیات داخلی یک سازمان ناشی و اطلاعات مربوط به آن در اسناد و مدارک داخلی مانند کاربرگ تحویل کالا از انبار و اسناد مربوط به اصلاح حسابها، درج می شود.

مرحله تصمیم‌گیری نوع حسابها

تجزیه و تحلیل بر اساس اطلاعات منعکس در اسناد و مدارک اولیه

صورت میگیرد. در این مرحله به منظور انعکاس معاملات و عملیات

مالی در دفتر روزنامه باید تصمیم‌گیری شود که چه حسابی از حسابها

بدهکار و چه حسابی از حسابها بستانکار میشوند.

مرحله ثبت اطلاعات

اطلاعات منعکس در اسناد و مدارک مربوط به معاملات و عملیات مالی بر حسب تأثیری که بر معادله حسابداری (معادله ترازنامه) دارند تجزیه و تحلیل و سپس در دفتر روزنامه ثبت می شوند. البته در تاریخ ثبت معاملات و عملیات مالی، درستون عطف دفتر روزنامه چیزی نوشته نمیشود. بلکه هنگامی که اقلام بدهکار و بستانکار به حسابهای مربوط در دفتر کل انتقال می یابد، هم زمان شماره این حسابها درستون عطف دفتر روزنامه و شماره صفحه دفتر روزنامه درستون عطف دفتر کل نوشته میشود.

انتقال اطلاعات

پس از ثبت اولیه معاملات و عملیات مالی در دفتر روزنامه مرحله بعدی که طی

یک دوره مالی انجام میشود. انتقال اطلاعات به دفتر کل است. انتقال مبالغ

از دفتر روزنامه به دفتر کل به طبقه بندی اطلاعات در حسابها منجر میشود که

مطابق طبقه بندی اطلاعات در صورتهای مالی است. در هر موسسه، تجزیه

و تحلیل معاملات و نوشتن دفتر روزنامه معمولاً بر اساس فهرست حسابهای

دفتر کل انجام میشود. فهرست حسابها شامل عنوان و شماره تمام حسابهای

دفتر کل است.

تهیه تراز آزمایشی

یکی از وسایلی که حسابداران برای آزمون صحت مدارک مالی مورد استفاده قرار می دهند تراز آزمایشی است. تهیه تراز آزمایشی به حسابداران امکان می دهد که از تساوی جمع مانده های بدهکار و جمع مانده های بستانکار دفتر کل، مطمئن شوند. برای آن که بتوان تراز آزمایشی تهیه کرد، باید معاملات و عملیات مالی یک دوره، کلاً از دفتر روزنامه به حسابهای دفتر کل منتقل شده باشد. آخرین تراز آزمایشی که قبل از ثبت اقلام اصلاحی پایان سال تهیه می گویند. تراز (UNADJUSTED TRIAL BALANCE) شود را تراز آزمایشی اصلاح نشده آزمایشی اصلاح نشده دو هدف کلی زیر را تامین می کند:

تراز آزمایشی اصلاح نشده دو هدف کلی زیر را تامین می کند:

. اثبات تساوی اقلام بدهکار و بستانکار

. فراهم آوردن اطلاعات لازم برای تهیه کاربرد و ثبتهای اصلاحی پایان سال

بعد از این که تراز آزمایشی اصلاح نشده تنظیم شد، مراحل بعدی چرخه حسابداری ادامه می یابد.

تراز آزمایشی اختتامی

بعد از این که تراز آزمایشی اصلاح نشده تنظیم شد، مراحل بعدی چرخه حسابداری ادامه می یابد.

دو نوع تراز آزمایشی قبلا توضیح داده شد

:یکی تراز آزمایشی اصلاح نشده که بعد از ثبت و انتقال تمام معاملات و عملیات مالی و قبل از ثبتهای اصلاحی پایان سال از مانده حسابهای دفتر کل تهیه میشود و دیگری تراز آزمایشی اصلاح شده که مانده حسابها را بعد از ثبت و انتقال تمام ثبتهای اصلاحی نشان می دهد. سومین تراز آزمایشی که، بعد از بستن حسابهای موقت تهیه می شود، تراز آزمایشی اختتامی است. تراز آزمایشی اختتامی تنها فهرستی از حسابهای دائمی (یعنی حسابهای دارایی، بدهی و سرمایه) است. چون حسابهای موقت (یعنی حسابهای درآمد و هزینه و برداشت) قبلا به حساب سرمایه منتقل و بسته شده اند

اشتباهات

- اگر اشتباهاتی در مرحله بستن حسابها رخ داده باشد دفتر کل در پایان دوره مالی توازن نخواهد داشت و چون مانده حسابهای دائمی به دوره مالی بعد منتقل میشود تا قبل از تهیه تراز آزمایشی دوره بعد، اشتباهات کشف نشده باقی می ماند.
- تهیه تراز آزمایشی اختتامی به حسابداران امکان میدهد که قبل از ثبت معاملات و عملیات مالی دوره جدید، از تساوی جمع مانده های بدهکار با جمع مانده های بستانکار حسابهای دائمی در پایان دوره مالی مطمئن شوند.

با تشکر از حسن توجه شما عزیزان

پایان جلسه پنجم

رعنا نوری ثالث

اسفند 98